

Nieuwsbrief 1 van de Vrienden van het Vossius

Giften zijn aftrekbaar van de belasting: zie formulieren op www.vriendenvanhetvossius.nl

Deze tweede Nieuwsbrief wordt verstuurd aan de huidige contribuanten en onze nieuwe aanwas, namelijk de leerlingen van het examencohort 2017, onze lijstduwers en de huidige medewerkers en ouders van het Vossius.

Wij vragen een ieder om ons adressen te verschaffen van oud-Vossianen die digitaal niet bereikt zijn op het afgelopen lustrum, zodat wij bij het 95-jarig bestaan een vollediger bestand hebben.

Inhoud:

Vroeger: Interview met Marijn van Lelyveld, voormalig conrector onderbouw en docent Nederlands

Nu: Recente gebeurtenissen op het Vossius

Straks: Besteding van de gelden; Aanpassing van het gebouw en activiteiten met voorrang voor onze contribuanten

En: Vossius in de literatuur

En: Bijzondere (oud) Vossianen: Daniel de Ridder, Nika Daalderop, Herman in bakje Geitenkwark

Data: 2017-2018

Vroeger: Interview met Marijn van Lelyveld, voormalig conrector onderbouw en docent Nederlands

Tegen de zomer van 1975 zocht Marijn van Lelyveld, na haar studie Nederlands, een baan in het onderwijs. Zij was 24 jaar. Zij werd op een vrijdag in juni aangenomen bij de Scholengemeenschap De Liefde op de Da Costakade. Een dag later was zij op een verjaardagsfeestje bij een vriendin en raakte daar in gesprek met een man die rector van het Vossius Gymnasium was. Na een kort gesprekje bood hij haar een baan aan van 10 uur. Dat leek haar een stuk aantrekkelijker dan de baan op de Da Costakade. Zij was zelf leerling geweest op het Montessori Lyceum, toen gelegen vlak achter de Beethovenstraat. Op het Montessori werd vol onzag gesproken over die school daar over de brug. Marijn belde dus de eerste school af en ging na de zomervakantie vol verwachting naar de eerste docentenvergadering op het Vossius. Zij had nog nauwelijks contact gehad met de sectie Nederlands. Later begreep zij dat de sectie het de rector zeer had kwalijk genomen zomaar iemand aan te nemen zonder de sectie te raadplegen. Tja. In die tijd waren de meeste docenten mannen in driedelig grijs en dat was even slikken. Die hadden ook hun vaste plek in de docentenkamer.

Marijn kreeg drie klassen toegewezen, een eerste, een tweede en een hele leuke maar lastige derde klas. Er waren geen lokalen genoeg, dus gaf zij die derde klas les in de toenmalige bibliotheek. Die was voorzien van vele nissen zodat leerlingen daar lekker konden lezen of zich verstoppen. Dat laatste gebeurde veelvuldig in die derde klas. Zij overleefde dat jaar, kreeg een vaste aanstelling en ook de sectie Nederlands werd een stuk toeschietelijker. In haar tweede jaar kwamen veel nieuwe, jonge docenten op school en toen werd er ook een soort club opgericht ter ondersteuning van alle jonge docenten. Rob Brouwer (docent Klassieke Talen) en Loeki Veldhoen (docent Wiskunde) waren de begeleiders. Je kon daar je verhaal kwijt en kreeg ook adviezen. In haar derde jaar werd zij gevraagd om coördinator van de eerste klassen te worden, een nieuwe functie toen. Later zijn er voor alle jaarlagen coördinatoren gekomen. Marijn is van alle jaarlagen een keer coördinator geweest, alleen niet van de zesde klas. Het fijne in die tijd was dat je als mentor en docent een klas vanaf de eerste tot en met de zesde mee kon nemen. Zij heeft geweldige herinneringen aan werkweken, de Romereizen met haar mentorklassen en de leuke collega's. Een anekdote uit die tijd: haar groep bezocht in Rome de Quattro Corronati met het bijbehorende klooster. Ze kregen toestemming de kloostergang te betreden. Nu was het zo dat de nonnen in dat klooster niet mochten spreken. Dus de docenten hadden de kinderen op het hart gedrukt dat ook niet te doen. Maar ja, een bijdehandje uit haar klas kon het toch niet laten. Zij liep achter hem en er kwam hen een zwijgende non tegemoet. De leerling keek de non aan en zei "Ciao Bella". Marijn ging door de grond. Met de collega's was het ook altijd gezellig in Rome. Anneke Koekkoek, die Rome heel goed

kende, was vaak jarig op de Romereis. Dan gingen ze in een door haar uitgezocht restaurant voortreffelijk dineren met veel wijn en waterglazen Grappa.

Het enige lastige gevecht dat zij in de eerste jaren steeds moest aangaan was met de maker van het jaarrooster. Zij wilde graag zoveel mogelijk het eerste uur vrij om haar dochter naar school te kunnen brengen maar de heer Philips, toenmalig roostermaker, vond dat niet echt nodig. Gelukkig kreeg zij wel steun van de schoolleiding. In 1986 werd zij schooldecaan en dat is volgens haar misschien wel de leukste functie op een middelbare school. Het is dankbaar werk om leerlingen te begeleiden naar een passende studie. Ook al gaat dat natuurlijk ook wel eens mis: Jaren later kwam zij een oud-leerling tegen, die zij had geadviseerd Wiskunde te gaan studeren in plaats van een kunstzinnige opleiding te volgen aan de Rietveld academie. Die vertelde haar dat dat de stomste keuze was die ze ooit had gemaakt. Inmiddels was zij één van de meest getalenteerde illustratoren van kinderboeken. Aan de andere kant heeft zij Arnon Grunberg, leerling op het Vossius, waarschijnlijk het laatste zetje gegeven om schrijver te worden. In zijn enigszins autobiografische roman *Blauwe maandagen* waarin de hoofdpersoon op het Vossius zit, komt zij voor als mevrouw Haaseveld:

‘Weten je ouders dat je kerstrapport een ramp wordt?’ vroeg ze. (...)

‘Ze vermoeden wel iets,’ zei ik.

‘Er is nog niets verloren,’ zei mevrouw Haaseveld.

‘Ik wil acteur worden,’ zei ik.

‘Dat is van later belang,’ antwoordde ze, ‘eerst moet je je school afmaken.’ En toen begon ze in haar stapel papieren te zoeken, en gaf ze me mijn opstel terug.

‘Ik hoop dat je iets met je talent gaat doen. Later!’ Dat stond er. Dat ‘later’ was wel twintigkeer onderstreept.

Dat later werd niet veel later. In dat jaar (klas 3) verdween Arnon stapje voor stapje uit school.

De naam Haaseveld was niet geheel toevallig gekozen. Haar moeder is Hella Haasse.

Begin jaren negentig waren onrustige jaren op het Vossius. Het bestuur van deelraad Zuid had bedacht dat alle openbare scholen in Zuid moesten fuseren en samen in een nog te bouwen school moesten worden ondergebracht. Niemand zag dit zitten en het Vossius zeker niet. Het was onder andere de bedoeling dat het Vossius het prachtige gebouw zou moeten verlaten om kosten te besparen. Daar zouden dan waarschijnlijk luxe appartementen in gemaakt worden. Verschillende docenten werd gevraagd zitting te nemen in werkgroepen om die fusie voor te bereiden. Met frisse tegenzin namen zij deel aan de besprekingen. Marijn zat in een werkgroep die de formatie van de betreffende scholen moest doorrekenen. Dat deed zij inmiddels voor het Vossius ook als waarnemend conrector. De toenmalige rector moest weg: Anneke Luger werd waarnemend rector en Jan Blokker en Marijn waarnemende conrectoren. De besprekingen met de deelraad liepen niet goed en uiteindelijk zag het bestuur van de deelraad in dat die fusie niet zou lukken. Dat werd echter niet openlijk toegegeven. Er werd bekend dat de fusie niet door kon gaan omdat een aanpalend sportveldje de bouw van de nieuwe school tegen hield....of zoiets. Het was een ontroerend feestje op het Vossius toen dat bekend werd. In haar herinneringen was het op de avond dat Ajax een Europacupfinale tegen Juventus speelde en die wedstrijd door het bijna voltallige personeel op school bekeken werd, in afwachting van het besluit van het bestuur.

Mooie herinneringen heeft zij ook aan het verschijnsel duolessen. Dat waren lessen die door twee docenten uit verschillende vakgebieden werden gegeven. De eerste duolessen waren in het kader van een lustrumweek. Later kreeg men er echt plezier in werden die lessen ook spontaan door het

jaar heen gegeven. Marijn heeft bijvoorbeeld met Jan Blokker een duolessen over de sixties gegeven. Zij hadden zich ook uitgedost als hippies. De leerlingen bekeken hen wel met verbazing maar deden enthousiast mee.

In januari 1994 werd zij conrector onderbouw en bleef dat tot haar afscheid in april 2006.

Eerst met Anneke Luger en Claus de Vree, daarna met Anneke en Jan Blokker en vervolgens met Jacqueline Ketel en uiteindelijk met Jacqueline en Frans Woolthuis. Zij vond het heerlijk om draaiboeken voor de Open Dagen te maken, te organiseren, mentoren te coachen, leerlingen te begeleiden etc. In 2006 is zij vol goede moed een nieuwe weg ingeslagen: een eigen bedrijfje in coaching en training. Het was heel interessant om in die functie veel andere scholen te leren kennen. Ook was zij toen in de gelegenheid haar eigen tijd in te delen en vooral ook veel te reizen. Op de 31 jaar Vossius kijkt zij met veel plezier terug. Niet elke collega keek net zo zonnig als Marijn de toekomst tegemoet. Zoals een collega die bij allerlei nieuwe plannen altijd hoofdschuddend zei: "ons wacht toch allemaal het gapend graf".

Nu: Recente gebeurtenissen op het Vossius

Eindexamens: wij hadden weer een goed eindexamenjaar met een slagingspercentage van 95 % . Het gemiddelde centraal examencijfer lag weer hoog, namelijk 7.1 en voor het eerst mocht de vermelding Cum Laude (het gemiddelde examencijfer moet een 8 zijn en er mag geen cijfer lager dan een 7 op de lijst staan) op het diploma vermeld worden. Er waren afgelopen jaar 18 Cum Laude-leerlingen.

Romereis: zoals elk jaar was de Romereis (afgelopen september) weer het hoogtepunt van menig schoolcarrière. Het programma speelt zich nog steeds (negen dagen!) grotendeels in en om Rome af. Frits Partouns die al jaren inhoudelijk de reis organiseerde had het stokje overgegeven aan Kurano Bigiman. Voor het eerst was het niet mogelijk in het klooster te lunchen. Het natuurlijk rustmoment op de dag verviel daarmee helaas. Het is nog maar de vraag of de Vossianen volgend jaar nog steeds in het klooster zullen verblijven. De huidige hoofdbewoners, de paters Theatijnen, worden steeds strenger en vinden dat er ook op de dag zo goed als absolute stilte moet heersen om de serene kloostersfeer niet te bederven. Echter met meer dan 100 jong volwassenen is dat een onmogelijkheid. Vele scholen zijn ons al voorafgegaan en bivakkeren nu in hotels bij Termini. Het zou het eind van een mooie traditie zijn. Het klooster, prachtig gelegen midden in het centrum, vlakbij Piazza Navona, Campo de' Fiori en het Forum, herbergde jarenlang (ik meen zo'n twintig jaar) onze Vossianen.

Straks: Besteding van de gelden; Aanpassing van het gebouw en activiteiten met voorrang voor onze contribuanten

- Chromebooks:

Zoals al eerder vermeld zijn de eerste gelden gebruikt voor een dertigtal chromebooks (soort van laptops) die vooral bij de lessen Nederlands bovenbouw intensief gebruikt worden bij het maken van allerlei opdrachten.

- **Verbouwing:**

Wij wilden ons daarna richten op de verbouwing en hadden daarbij het plan om donateurs bijna letterlijk hun steentje te laten bijdragen om bijvoorbeeld de bètalokalen state of the art te laten inrichten. Hoewel de subsidies voor de verbouwing binnen zijn en de plannen klaar liggen, is het op dit moment nog niet duidelijk wanneer de verbouwing gaat beginnen. Op dit moment is de verwachting dat de werkzaamheden in het voorjaar zullen starten. Wel is duidelijk dat de verbouwing 2 ½ jaar gaat duren, zodat we onze 'stenen' actie op een gunstiger tijdstip zullen starten. De verbouwing zal beginnen op het binnenplein, dat zeker een jaar open zal liggen, omdat onder het plein de twee nieuwe gymzalen gebouwd zullen worden. Tevens zal dan de uitbouw aan de achterkant gerealiseerd worden, waar leerlingen in stilte zelfstandig kunnen studeren. De bomen zullen hiervoor helaas plaats moeten maken, maar samen met de buurt zal er een herplantingsprogramma opgezet worden. Als de gymzalen onder de grond klaar zijn, kunnen de huidige gymzalen ingericht gaan worden als kantine (de situatie van voor 2000 zal dan weer terugkeren: er komen dan weer twee lokalen waar de huidige kantine zich bevindt) en lokalen (bovengymzaal).

- **Toekomstige giften:**

De chromebooks zijn zo'n succes dat ons volgende streven zal zijn nog een klassenset aan te schaffen. Tevens ligt er het verzoek van de sectie Muziek om in elk van de geluidsdichte studio's standaard een Ipad te hebben waar leerlingen snel liedteksten, akkoorden of geluidsfragmenten kunnen opzoeken. Nu gebeurt dat vaak via de mobieltjes, maar dat gaf vaak aanleiding tot afleiding. Ook ligt er het verzoek voor een groot elektrisch scherm in de aula, te gebruiken bij de diverse toneelvoorstellingen en andere gelegenheden. Op het moment dat wij genoeg geld bij elkaar hebben voor deze doelen, horen jullie, als donateurs, dat natuurlijk als eerste. Voor giften zie formulieren op www.vriendenvanhetvossius.nl.

- **Activiteiten met voorrang voor onze (betalende) contribuënten**

Café Chantant is op vrijdag 9 en zaterdag 10 maart en de Vossiuslezing met Abdelkader Benali is op donderdag 22 maart. Jullie krijgen nog bericht.

Vossius in de literatuur: de dagboeken van Hanny Michaelis

Hanny Michaelis was leerling op het Vossius tussen 1935 en 1941. Na de oorlog werkte zij voor de culturele afdeling van de gemeente Amsterdam en publiceerde diverse gedichtenbundels met als belangrijkste thema's eenzaamheid en hulpeloosheid tegen de achtergrond van de Tweede Wereldoorlog, waarin haar ouders omkwamen in Sobibor, terwijl zij als dienstmeisje ondergedoken zat bij een protestants boerengezin in Hoofddorp. Met haar dichtbundels behaalde zij diverse

prijzen . Vlak voor haar dood was zij nog op het Vossius in het kader van de Poëzierevue. Nu mogen leerlingen met mooie gedichten die in het theater declameren. Toen (omstreeks 2002) gebeurde dat op school in aanwezigheid van een dichter die dan voorlas uit eigen werk. Zij kreeg ook mede bekendheid omdat zij na de oorlog getrouwd is geweest met een andere oud-leerling Gerard Kornelis van het Reve (zie foto: met Gerard op het Boekenbal).

Onlangs werden delen van haar dagboeken gepubliceerd onder de titels *Lenteloos voor jaar* en *De wereld waar ik buiten sta*. *Lenteloos voorjaar* beschrijft de jaren 1940-1941, waarin zij op het Vossius zat: een roerige tijd, zeker als je een Joodse leerling bent. Deel 1 begint op zondag 19 mei 1940, negen dagen na de inval van de Duitsers waarop Hanny terugkijkt. Ondanks dat die inval in haar omgeving heftige reacties teweegbrengt (diverse Joodse mensen plegen zelfmoord of proberen dat waaronder haar docent geschiedenis Presser) , lijkt zij meer bezig met haar overgang naar de eindexamenklas, haar verliefdheden en de boeken die zij leest. Tussen nu en 1940 zit bijna 80 jaar, - het Vossius bestond pas 13 jaar - , maar tussen de meisjes van 17 van toen en nu gaapt een wereld van verschil. De verliefdheden van Hanny zijn louter bakvisliefdes en platonisch: zij kan opgewonden raken van een vermeende blik haar kant op of een in haar ogen niet toevallige botsing op de gang. Opvallend is wel dat meerdere meisjes uit haar klas iets hebben met een leraar. Als je de geruchten in de wandelgangen mag geloven, ging dat wel verder dan een zoen. Bij Hanny niet: zij bloost als de docent Nederlands de heer Binnendijk het in haar ogen spannende gedicht *de Mei* van Gorter voorleest en haar bij bepaalde passages aankijkt. Zij droomt van hem, probeert met eigen geschreven gedichten bij hem in de smaak te vallen, fantaseert in haar dagboek hoe het zou zijn met hem getrouwd te zijn, maar in de praktijk gebeurt er niets. Tegenover die preutse naïviteit staat wel haar ongelofelijke belezenheid (in de oorspronkelijke talen): Baudelaire, Marsman, Zweig, Vestdijk komen achteloos voorbij en zij heeft er bovendien uitgesproken meningen over, die ook evolueren met de tijd. Zo neemt haar waardering voor Vestdijk toe naarmate ze ouder wordt.

Hoewel de lokalen 80 jaar geleden, gezien de foto's, er nog steeds hetzelfde uitzien als nu, op de schoolborden na, was de dagelijkse gang van zaken heel anders en zeker in de hoogste klassen. De klassen waren veel kleiner. Zo beklagt Hanny zich dat zij bij een bepaalde les met wel 24 leerlingen in het lokaal zat. Er werd veel meer overhoord (en gespiekt zonder dat docenten dat in de gaten hadden: het was vrij gewoon het boek open op je schoot te hebben liggen) en gecontroleerd (waarbij gevulde schriften een snelle ronde door de klas maakten om de docent voor te blijven). Centrale examens bestonden nog niet. De eindexamens werden door de leraren zelf gemaakt. Het kon voorkomen dat je niet eens op mocht gaan voor het examen. De selectie was streng: van Hanny's groep (de alpha's, een kleine groep) slaagden er maar 3 in eerste instantie waaronder zijzelf. Wel was het mogelijk meerdere herexamens te krijgen. De te lezen stof voor alle vakken was stukken uitgebreider dan heden ten dage.

Aan de andere kant was veel hetzelfde: er werd gespijbeld en gekletst in de klas en ook toen al was er een examenstunt, genaamd afscheidskeet. Het voorstel van Hanny was (juni 1941!) dat klas 6 bèta zich zou verkleeden als ss-ers en haar eigen klas als Duitse soldaten. Zij zouden dan met klapperpistooltjes door de school lopen. Er wordt in dit deel sowieso wat luchthartig over de oorlog gesproken, zeker in de wetenschap dat Hanny Jodin is (weliswaar niet praktiserend met atheïstische opvattingen). De razzia's worden af en toe tussen neus en lippen vermeld, maar Hanny achtte zich klaarblijkelijk veilig in Amsterdam Zuid aan de Rivierenlaan (tegenwoordig President Kennedylaan). Toch verliep het schoolleven vaak rommelig door de oorlog: Na de inval van de Duitsers hadden de

leerlingen twee weken geen les. Toen zij op school terugkwamen, bleek er ook inwoning te zijn van de Ignatianen, wier gebouw door de Duitsers was opgeëist. Ook het gebouw aan de Messchaertstraat werd tijdelijk ingenomen door de Grüne Polizei, waardoor leerlingen en docenten hun intrek moesten nemen bij de nabije HBS aan de Jozef Israelskade (waar nu het Okura staat). In november 1940 mocht men weer terug (nu met inwoning van HBS-leerlingen zodat de school een wisselrooster hanteerde), maar de Joodse docenten moesten met ingang van 1 januari 1941 verdwijnen om les te geven aan het Joodse lyceum. Daar werd door leerlingen (onder wie Hanny) wel tegen geprotesteerd met een staking, maar dat haalde niets uit. Rector Bruijn laat ouders wel blijken dat hij achter de actie van de leerlingen staat, maar dat hij van de Duitse overheid wel maatregelen moet treffen. Er werd een circulaire naar de ouders gestuurd (die zij moesten ondertekenen), waarin zij zich verplichten er op toe te zien dat hun kinderen zich onthielden van uitingen 'die als onheusich jegens de bezettende macht of een harer organen kon worden beschouwd'. Intussen wordt de school verplicht ook boeken van Joodse en anti-Duitse boeken uit de bibliotheek weg te halen en moeten foto's van leden van het koninklijk huis uit boeken en agenda's gescheurd worden. In mei 1941 moest de rector doorgeven aan de Duitsers welke leerlingen Joods waren en met ingang van het schooljaar 1941-1942 werden die leerlingen overgeplaatst naar het Joods lyceum. Hanny had net op tijd haar diploma gehaald. In het tweede deel duikt zij onder als dienstmeisje, eerst in Amsterdam, later via een gereformeerd netwerk in de provincie op verschillende plekken vlakbij Amsterdam. Haar ouders komen om in Sobibor.

In september 1940 had het Vossius 239 leerlingen, waarvan er 53 in '41 naar het Joods lyceum moesten verdwijnen. Ook waren er leerlingen die in het eerste jaar van de oorlog de school verlieten vanwege het wisselrooster of de slechter wordende tramverbindingen, zodat er in september 1941 nog maar 149 leerlingen op school zaten. De gemeente vond dat de school beter kon opgaan in een nieuw te vormen lyceum, maar die plannen gingen uiteindelijk niet door onder andere dankzij protesten van leden van de Bond van het Vossius.

Hanny Michaelis is een oudere Anne Frank, die soms bakvisachtig, soms zeer doordacht haar ervaringen beschrijft. Dankzij haar onderduiken blijft ze in leven, maar zoals ze het zelf omschrijft wel 'in een wereld waar ik buiten sta'. De twee delen zijn een aanrader voor een ieder die zich wil verdiepen in de leefwereld van een jong volwassene in de tweede wereldoorlog.

Een volgende keer meer over de geschiedenis van het Vossius in de tweede wereldoorlog.

Bronnen:

Hanny Michaelis: Lenteloos voorjaar . Oorlogsdagboek 1940-1941. Bezorgd door Nop Maas

Hanny Michaelis: De wereld waar zij buiten sta. Oorlogsdagboek 1942-1945. Bezorgd door Nop Maas

Het Vossius 1926-2001. Geschiedenis van een Amsterdams gymnasium, redactie Els Kloerk, Menno Polak en Ariadne Schmidt

Bijzondere (oud) Vossianen recent in het nieuws

Nika Daalderop (examenjaar 2016) heeft nu al het Nederlands Vollybalteam gehaald en deed onlangs mee met het Europees kampioenschap voor landenteams, waar Oranje tweede werd. Al op school behaalde ze al diverse internationale titels vooral bij het Beachvollybal.

Herman in een bakje geitenkwark

Rein Mulder, Rob Veugelaers, Benny van der Bijl en Polle Vrienten (allen 2004) traden volgens de overlevering al op in alle voorstellingen van het Café Chantant op het Vossius. De groep en de naam zijn daar dan ook ontstaan. Hun fabuleuze a cappella zang en studentikoze humor hebben zij voortgezet in het theater. Zij toeren nu met hun derde programma (*Verplicht spelen'*) door het land en zijn half januari in Amsterdam in de Kleine Komedie. Zoals zij zelf zeggen: laagdrempelige humor op hoog niveau. Er zijn nog slechts enkele kaarten. Gaat dat zien! Voor een voorproefje: zie hun Youtubekanaal.

Hieronder hun eigen wervingstekst:

Je wist het misschien nog niet, maar Herman in een bakje Geitenkwark is een ervaring die je leven verandert: een podium gevuld met de eigenzinnige humor, unieke vorm van samenzang en absurde bedenkzels van vier jongens, en, als belangrijkste van alles, met jouw fantasie. Want wat wil je nou eigenlijk? Lachen of huilen, denken of voelen, lekker achterover of op het puntje van je stoel? Bij Herman in een bakje Geitenkwark hoef je niet te kiezen, want alles mag: knoeien met precisie, sterven van vreugde, een hond onder het ijs en een speeltuin na de apocalyps. De derde voorstelling van Herman in een bakje Geitenkwark: "Verplicht Spelen", voor iedereen die het vergeten is.

Daniël de Ridder

Daniel de Ridder (2002) heeft ook na het Vossius een niet academische carrière gemaakt. Op het Vossius speelde hij al bij Ajax en er werd hem zoveel mogelijk ruimte en gelegenheid gegeven om trainen en examen te combineren. De echte top bij Ajax heeft hij nooit bereikt, ondanks hij het feit dat hij met het Nederlands elftal onder 21 twee keer Europees kampioen werd. Hij vervolgde zijn carrière in Spanje (Celta de Vigo), Engeland (onder andere Birmingham), Israel (Hapoel Tel Aviv), Zwitserland (Grasshoppers) en weer Nederland (onder andere Heerenveen). Tegenwoordig is hij commentator bij Studio Sport.

Ferdinand Grapperhaus

Vader van Ferdinand (2006), Joep (2006) en Max (2011) is op dit moment minister van Justitie en Veiligheid. Oudste zoon Ferdinand is ook regelmatig in het nieuws omdat hij bezig is met vernieuwende ecosystemen.

Data:

Café Chantant: vrijdag 9 maart (avond) en zaterdag 10 maart (middag en avond)

Vossiuslezing: donderdag 22 maart met Abdelkader Benali.

Abdelkader Benali werd geboren in Marokko, en kwam op vierjarige leeftijd naar Nederland. Hij schrijft behalve romans en toneel ook artikelen en recensies voor diverse kranten en tijdschriften. Voor zijn romandebuut *Bruiloft aan zee* werd hij in 1997 genomineerd voor de Libris literatuur Prijs, die hij in 2003 kreeg voor zijn tweede roman, *De langverwachte*.

Ook nam hij deel aan of verzorgde televisieprogramma's: *Wereldkampioen van Afrika* (met Jan Mulder) ; *De schrijver en de stad* en *Benali boekt* , waarin hij bekende schrijvers interviewt; en recent: *Chez Benali*, met culinaire weetjes over Marokko.

In juni 2017 werd bekendgemaakt dat Benali aan de slag gaat als voorzitter van de jury voor de Libris Literatuur Prijs 2018.¹ Ook zal hij in het najaar van 2017 gedurende ruim twee maanden de functie van "Cultural Professor" aan de Technische Universiteit Delft bekleden. Met dit gastdocentschap wil de universiteit een brug slaan tussen technologie en kunst.

Reacties, tips of leuke anekdotes?

Redactie: Frans Woolthuis

info@vriendenvanhetvossius.nl